

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 37/2021
17.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Бранка Станића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Стојадин Ивановић, адвокат из ..., против туженог АМСС ДОО Београд, кога заступа Сања Ђукић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2866/17 од 21.03.2019. године, у седници одржаној 17.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 2866/17 од 21.03.2019. године тако што **СЕ ОДБИЈА** жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Бујановцу П1 72/16 од 10.04.2017. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 33.000,00 динара.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова састава одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бујановцу П1 72/16 од 10.04.2017. године, ставом првим изреке, поништена су решења туженог од 24.02.2016. године у ставу другом изреке којим је тужилац остао нераспоређен и решење о престанку радног односа које је донео тужени 08.03.2016. године којим је тужиоцу отказан уговор о раду број ... од 03.05.2012. године као незаконити и наложено туженом да тужиоца врати на послове и радне задатке које је обављао до доношења решења. Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова поступка исплати 80.400,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2866/17 од 21.03.2019. године, преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца и обавезан тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију захтевајући трошкове његовог састава.

Одлучујући о ревизији на основу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 55/14), Врховни касациони суд је оценио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен код туженог на радном месту ... у ПЈ Решењем од 30.07.2013. године тужиоцу је престао радни однос. Ово решење туженог је поништено као незаконито пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 35/16 од 20.01.2016. године и тужени је обавезан да тужиоца врати на рад на послове и радне задатке које је обављао до доношења тог решења. Поступајући по одлуци суда, решењем туженог од 24.02.2016. године утврђено је да је тужилац враћен на рад али је остао нераспоређен почев од дана пријема тог решења, при чему су утврђена његова права по основу исплате зараде и уплате доприноса код РФЗО и Фонда ПИО. Решењем број ... од 08.03.2016. године тужиоцу је отказан уговор о раду број ... од 03.05.2012. године са припадајућим анексима уговора о раду због престанка потребе за обављањем наведених послова а као последица економских и организационих промена код послодавца. Наведено је да је запосленом исплаћена отпремнина у износу 301.696,58 динара као и да је послодавац дужан да запосленом исплати све неисплаћене зараде, накнаде зараде и друга примања која је запослени остварио до дана престанка радног односа.

Правилником о организацији и систематизацији послова ПД АМСС ДОО од 22.09.2014. године чланом 9. регулисано да у оквиру друштва постоји укупно 28 пословних јединица међу којима и пословна јединица ..., док су чланом 14. утврђена радна места у оквиру организационих јединица тако што су у оквиру ПЈ ... предвиђена радна места: директор ПЈ са једним извршиоцем, сарадник за туринг послове и администрацију са три извршиоца; сарадник за финансије и администрацију са једним извршиоцем; контролор на линији техничког прегледа са три извршиоца и механичар возач возила са СПИ са једним извршиоцем. Одлуком о измени Правилника о организацији и систематизацији послова од 09.02.2015. године, прописано је да се у оквиру органка ПЈ ... бришу радна места директор ПЈ, сарадник за финансије и администрацију, контролор на линији техничког прегледа и механичар-возач возила СПИ. Према пречишћеном тексту наведеног Правилника од 16.06.2015. године друштво има 28 пословних јединица међу којима и пословна јединица Чланом 14. утврђена су радна места у оквиру радних јединица Дирекције, Пословна јединица ..., Пословна јединица ... и Пословна јединица Чланом 20. Правилника прописано је да ће се запосленима који не испуњавају услове за рад на пословима прописаним овим Правилником, нити им се у складу са стручном спремом може обезбедити други посао, отказати уговор о раду уз право на отпремнину, као и запосленима на пословима за чијим је обављањем престала потреба због промене организационе структуре или смањење обима посла уколико их није могуће оспособити за рад на другим пословима на којима постоји потреба за повећаним бројем извршилаца. Одлуком о измени Правилника од 11.02.2016. године брисана је Пословна јединица ... и сва радна места у оквиру овог органка.

Код овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да је решење о враћању на рад тужиоца незаконито јер не садржи разлоге због којих је

тужилац остао нераспоређен, не садржи радно место и послове на које се тужилац враћа а решење о отказу незаконито јер не садржи разлоге на основу којих је престала потреба за тужиочевим радом, ни доказе туженог о покушају распоређивања тужиоца на друго радно место.

По оцени другостепеног суда, нема услова за поништај наведених решења јер је по повратку тужиоца на рад, а по решењу суда, тужени једино могао формално вратити тужиоца на рад, али му истовремено утврдити и статус нерасопређеног радника због измена Правилника туженог којима је укинута радно место на којима је тужилац радио. С`обзиром да није било радног места на које је тужилац могао бити распоређен по повратку на рад, то је по оцени овог суда очигледно дошло до престанка потребе за његовим радом, због чега је и решење о отказу по основу тзв. „технолошког вишка“ законито.

Становиште другостепеног суда није правилно.

Према члану 179. тачка 9. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05 ... 54/09) послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла. Одредбама 153. до 158. истог закона прописан је начин утврђивања вишка запослених код послодавца када је с`обзиром на укупан број запослених и број запослених који су вишак неопходно доношење програма решавања вишка запослених.

У конкретном, случају тужени је Правилником који је важио у време доношења побијаног решења о отказу утврдио број извршилаца на радном месту административни референт у оквиру целог друштва за свих 28 пословних јединица. Тужени је као послодавац на основу чл. 153. Закона о раду био у обавези да примени мерила и критеријуме како би на основу њих могао да утврди вишак запослених или технолошки вишак. Одлуком о измени Правилника о организацији и систематизацији радних послова од 22.09.2014. године која је донета 11.02.2016. године брисана је ПЈ ... као и сва радна места у оквиру огранка ПЈ У ПЈ ... дошло је до смањења извршилаца на радном месту административни референт. Због тога је тужени био у обавези да утврди и примени критеријуме о вишку запослених, што је у конкретном случају изостало, а што решење о престанку радног односа тужиоцу чини незаконитим. Поред тога што није применио критеријуме у ситуацији смањивања броја запослених, тужени није ни покушао да распореди тужиоца на друго радно место или му обезбеди обављање других послова, због чега су и решење којим је тужилац остао нераспоређен и решење о отказу правилно поништени.

На основу члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Преиначењем одлуке другостепеног суда и одбијањем жалбе потврђена је првостепена пресуда која у себи садржи и решење о трошковима првостепеног поступка који су досуђени.

На основу члана 165. став 2. ЗПП, ревизијски суд је обавезао туженог да тужиоцу накнади трошкове на име састава ревизије у износу од 33.000,00 динара одмереној према важећој АТ.

Одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова састава одговора на ревизију јер ти трошкови нису били потребни за одлучивање о овом правном леку (члан 154. став 1. ЗПП).

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић